

*"Феномен
жіночої прози"*

Управління культури Полтавської
обласної державної адміністрації

Обласна бібліотека для юнацтва ім. Олесея Гончара

"Феномен жіночої прози"

Бібліографічний покажчик

Вип. 3

Укладач: *Пошибайло Ольга Василівна*

«Феномен жіночої прози»: біобібліограф. покажч . /
укл. О. В. Пошибайло. – Полтава, 2015. – Вип. 3. – 44 с.

Тема жіночої психології завжди цікавила письменників і служила хорошим прикладом для роздумів, але як відомо, про жінку і для жінки раніше писали переважно лише чоловіки. Адже, загалом, жіноче письменництво виникло набагато пізніше чоловічого.

В покажчику висвітлено дослідження жіночої тілесності у різних її проявах, не в сенсі сексуальності, еротичності, а в ширшому значенні: відчуття, сприйняття. Це покажчик, за яким можна констатувати, що в Україні існує сучасне жіноче письмо.

Покажчик є своєчасним і вкрай необхідний для літературознавців, учителів-філологів, усіх тих, кого цікавить «жіноча проза» в контексті сучасної української літератури, її специфіка та роль жінки-письменниці в суспільстві. До кожної персоналії подається коротка бібліографічна довідка, списки творів, окремих видань, надрукованих у журналах, газетах, Інтернет ресурсах, та описи матеріалів про творчість авторок.

Пропонована література використовувалася при підготовці видання.

З М І С Т

Передмова.....	4
Багряна Анна.....	5
Горбань Світлана	10
Лапіна Наталія.....	10
Доляк Наталка.....	14
Куява Жанна	19
Ликович Ірися.....	25
Луценко Зінаїда.....	29
Соколян Марина.....	33
Хома Анна.....	37
Яворська Ольга	41

Передмова

*Жінка - як музика, її можна любити,
навіть не розуміючи...*

Ліна Костенко

Про жінку написано чимало творів, адже сама вона надихає поетів та художників, спонукає чоловіків на героїчні вчинки, але при своїй тендітності часто є вольовою та сильною особистістю. Мінлива за своєю природою жінка, все сприймає через призму емоцій.

У час великих катаклізмів треба все ж мати на увазі, що велику історію творять маленькі люди з їх приватними маленькими історіями. Історія на своєму шляху мала багато кривавих руйнувань. Та настає час, коли воєнні пристрасі вщухають, люди відкидають зброю і беруться за свої споконвічні життєві справи.

Нові реалії та вибуховий коктейль емоцій створюють наразі той загальний нашої, ще такого далекого від толерантності та коректності, суспільства.

Аналізуючи феномен жіночої приязності і дружби, Віра Агеєва пише: «Натомість модерна жінка витворює навколо себе цілком інше коло спілкування, шукає досі не звіданого емоційного досвіду. Багато сюжетів модерної літератури – це історія жіночої дружби, товаришування, любові, історії, в яких чи не найбільше вражає виняткова відкритість, одвертість самоаналізу, які патріархальна мораль вважала табу йованими і грішними».

Архетип «найкращої подружки» з дитинства в пантеоні кожної жінки є дуже важливою складовою. Вона у відвертостях, мріях, задумах іноді ближча за сестру. Та при зміні навколишніх фактів, а надто зміні статусу однієї з подруг, жінки боляче переживають втрату того «солодкого раю», що існував колись. Тому зміни можуть провокувати і негативні почуття – суперництво, злість, заздрощі.

Жінки намагаються знайти себе в координатах, але це – неабияка робота душі. Опинившись на нових позиціях, вони відчувають образу, страждають, стають необ'єктивними, в'їдливими, а іноді й жорстокими.

Стосунки в родині – це неабияка боротьба за любов, що виколисувалися серед членів сім'ї з дитинства. Література відтворює життя таким, яким воно є. Львівська письменниця Наталка Сняданко вважає: «Довгий час література була здомінована чоловіками. Завжди в десятці найвідоміших письменників були саме чоловіки. Яскравою ілюстрацією є членство у Спілці письменників. Те, що останнім часом у літературі з'являється дедалі більше жінок, свідчить про певну зміну статусу. Допоки цей процес мине, переформатується, ця плутанина понять триватиме. Щодо суто текстуальних відмінностей, то мені здається, що жіночу прозу читати цікавіше вже хоча б тому, що таких текстів менше. Література, написана жінками, шукає себе, особливо в нас. Це живий, жвавий, неоднорідний процес.

Окрім того, в жіночій прозі звертається більша увага на деталі, яких часто бракує чоловікам. Це більш комплексний світ, об'ємніший, як у 3D. Водночас

жінки менше пишуть сюжетної прози, фактурної, зі стріляниною, трилерів. Бо їм більше залежить на якихось тонших нюансах... Термін «жіноча проза» у нас чомусь вживається в такому суто пейоративному значенні, як позначення поганої прози. Але якщо вважати, що «жіноча проза» – це проза, писана жінками, що не є оціночним судженням, а просто констатацією факту, то навіщо це заперечувати. Є проза, яку пишуть жінки, є проза яку пишуть чоловіки. Дуже часто прозу, яку пишуть жінки, читають чоловіки, і навпаки».

БАГРЯНА АННА

«Де б я не була, в серці я завжди українка»

Анна Багряна

Ганна Юріївна Багряна (літературний псевдонім Анна Багряна) народилася 24 березня 1981 року в місті Фастів Київської області – українська поетеса, прозаїк, драматург, перекладач. Закінчила Інститут філології Київського національного університету імені Тараса Шевченка (спеціальність: українська мова та література). Перекладає з польської, болгарської, македонської та російської мов. Донька літератора, видавця, журналіста Юрія Багрянцева, рідна сестра письменниці, журналіста, громадської діячки Олени Багрянцевої. Дружина болгарського поета, драматурга, перекладача, барда Димитра Христова. Дитячі роки пройшли в селищі Борова Фастівського району. У 1989 році переїхала до Києва. 2004 року закінчила з відзнакою магістратуру Інституту філології Київського національного університету імені Тараса Шевченка (спеціальність – українська мова та література). З 2004 – член Національної спілки письменників України. Працювала редактором телекомпанії «ЮАна», автором і ведучою телепрограми «Гармонія душі», старшим редактором Всесвітньої служби радіомовлення України, референтом з питань українознавства КУН, головним спеціалістом Національної спілки письменників України з роботи з молодими авторами, головним редактором часопису «Гранословіє». 2010 – мешкає в м. Скоп'є (Республіка Македонія).

Автор поетичних книг: «Суцвіття слів» (Київ, 2000), «Поміж бузкових снів» (Київ, 2002), «Між богами і нами» (Київ, 2005), «Мандрівка линвою/ Spasem po linie» (у співавторстві з В. Песткою, Львів, 2008), «Інші лінії» (Київ, 2009), «Замовляння із любові» (Луцьк, 2011); романів: «Етимологія крові» (Київ, 2008), «Дивна така любов» (Київ, 2010, в перекладі македонською – Скоп'є, 2011), «Дошкуляка» (Київ, 2012); книги для дітей «Анна Багряна про Марію Заньковецьку, Олену Телігу, Вангу, Марію Приймаченко, Славу Стецько» (серія «Життя видатних дітей», Київ, 2010); збірки драматичних

творів «П'єси» (в перекладі македонською – Штіп, Р. Македонія, 2011, сербською – Смедерево, Сербія, 2012); книжок перекладів поезій Елисавети Багряної, Дори Габе, Димитра Христова, Рісто Василевскі, Єтона Келменді, Бояна Ангелова. Упорядник і перекладач антології «Сучасна поезія Республіки Македонії». Вистави за драматичними творами А. Багряної ставилися в театрах України, США та Республіки Македонії.

Твори перекладені англійською, французькою, польською, болгарською, російською, латиською, азербайджанською, вірменською, македонською, сербською, хорватською, албанською, литовською, естонською та іншими мовами. В Польщі, Бельгії, Азербайджані, Болгарії, Сербії та Республіки Македонії виходили окремі поетичні книги.

Відзнаки:

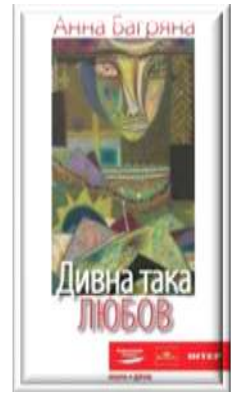
- ❖ Міжнародна україно-німецька премія ім. О.Гончара, лауреат конкурсів «Коронація слова – 2008» (ІІІ місце) та «Смолоскип» (ІІ місце) , за роман «Етимологія крові».
- ❖ Міжнародна літературна відзнака «Срібне летюче перо» (Болгарія) (2009), за переклад книги поезій Елисавети Багряної.
- ❖ Лауреат Літературного конкурсу СФУЖО ім. Марусі Бек (Канада) (2009), за оповідання «Зелений борщ».
- ❖ Лауреат Міжнародної літературної премії Медитеранської Академії імені Братів Міладінових (Македонія) (2012).
- ❖ Лауреат Міжнародної літературної премії «Qiriu i Naimit» (Свіча Наїміта, Македонія – Косово) (2012).
- ❖ Літературно-мистецька премія ім. Пантелеймона Куліша (2013).
- ❖ Спеціальна відзнака літературного конкурсу «Жінка в історії» (2014) за серію нарисів «Видатні українки».
- ❖ Міжнародна літературна премія ім. Григорія Сковороди «Сад божественних пісень» (2014).
- ❖ 2006–2008 – голова Всеукраїнської ліги українських жінок. 2006-2009 – секретар ради Національної спілки письменників України. З 2010 – член Асоціації українських письменників.
- ❖ Член Слов'янської літературно-мистецької академії (Болгарія).
- ❖ Відзнаки конкурсу «Коронація слова» – за роман «Дивна така любов» (2009), за роман «Дошкуляка» (2012), за п'єсу «Навчи мене співати!» (2012), за роман «Краще так» (2013).

«Дивна така любов»

Роман-соната «Дивна така любов» написаний під звучання «Місячної сонати» Бетховена. Відтак кожен розділ тексту відповідає за своїм настроєм одній із трьох частин сонати.

Дія роману починається у передмісті Києва. В родині сільського вчителя на Різдво народжується дівчинка Надійка. Під час важких пологів мати стає німою. Дівчинка росте відлюдкуватою, дивною. За це односельчани кажуть на неї «відьма». Випадкове знайомство з київським художником Нестором розкриває дивовижний Надійчин талант: вона переносить на чисте полотно свій різдвяний сон, і це – її найперший, найдивовижніший малярський витвір.

Попри заборону батьків Надія тікає до Києва вчитися малювати, а потім вступає до Краківської художньої академії. Вона стає відомою європейською художницею, але кожен новий успіх лише віддаляє її від себе – справжньої, веде до згуби. Надія втрачає зв'язок з малою і великою Батьківщиною, ігнорує свою родину. Це призводить до втрати таланту і коханого. Але знайома музика вперто продовжує звучати у Надійчиному серці. А отже – є надія.

«Дошкуляка»

Випускник Інституту журналістики Антон Дошкуляка намагається знайти власне призначення в житті. Пропрацювавши певний час кореспондентом політичних новин, потім – круп'є в одному з найдорожчих столичних казино, і нарешті – керівником відділу переосмислення в журналі «Кримінальний світ», він вбирає в себе усі духовні хвороби своєї доби.

Його переслідують нав'язливі сни, гріховні мрії про примару-монахиню. Антон іде до церкви у пошуках душевної рівноваги, натомість отримує пропозицію стати головним редактором церковного вісника.

Нова робота надихає його на нові гріхи і злочини: він таємно записує на диктофон усі сповіді прихожан. Антона звільняють з цієї роботи, і він реалізує давню мрію про власний ресторан, де відвідувачі матимуть змогу висповідатися одне перед одним і отримати відпущення усіх своїх гріхів. Завдяки одному з колишніх злочинців мрія Антона дуже скоро здійсниться, але ж і стане для нього остаточною згубою...

«Етимологія крові»

Роман «Етимологія крові» – колоритна розповідь про життя-буття сучасної жінки. Головна героїня Ярослава (Ярка – так її кликали рідні, коханці та єдина подруга Марта) народилася ще за колишніх радянських часів на Київщині, отже пережила аварію на ЧАЕС, переселення до Києва, про який вона говорить так: «А це місто, в якому я живу... воно насправду мені чуже. Я люблю його, як люблять фатум. Це цілком зручна необхідність – у моїй любові. Але не більше, не глибше». У цих словах, напевно, і криється філософія розвитку подальших подій, про які йдеться в романі: безжальне дорослішання героїні, перший сексуальний досвід, часта зміна коханців, втома, нудьга й депресія від повсякденності, які спонукають до мандрів. Героїня – інтелектуалка, сповнена передчуттів щодо розкриття родинної таємниці, мандрує в Карпати, де й починається найцікавіше.

Оповідь у романі набуває щільності, сконцентрованості, розпадається на часові паралелі, стає гіллястою, наче смерека, або розгалуженим Черемошем, на березі якого відбуваються основні події роману. Таємниця сусідить із таємницею, на таємниці сидить і таємницею поганяє. Авторка акцентує, що людські пристрасті не мають ні початку, ні завершення. І тут вона права: люди мало змінюються, вони просто одягають інші костюми і придумують собі чергові помилки й нові мрії. Насправді ж, це – старі помилки і старі мрії.

А тепер – про жаб, яких у романі дійсно забагато, вони «вискакують» майже на кожній сторінці, де йдеться про потойбічно-відьомські справи. І не тільки: містечко на Гуцульщині, куди прибули мандрівниці, до 1962 року дійсно називалося Жаб'є, тепер – Верховина). Такої етимологічно-пізнавальної інформації про цих тварин читач ніде більше не знайде, хіба тільки в спеціалізованих виданнях. В романі жаба – це символ, це істота, що живе у двох стихіях. У різних традиціях вона пов'язана саме з водою, зокрема, з дощем, і присутня в ритуалах викликання дощу... У Давньому Єгипті з головою жаби зображувалися чоловічі першобожества... Єгипетська богиня родючості і породіль зображувалася жабою або жінкою з жабою на голові. В романі саме їдло із жаб рятує від голодної смерті прародичів головної героїні. Анна Багряна на сторінках роману намагається пояснити читачам (напевно, й собі також) щось вельми важливе. До відомої аксіоми: всі випадковості, зібрані до купи, являють собою наприкінці людського життя міцний ланцюг закономірностей, письменниця додає своє резюме: навчися читати знаки Долі, й ці випадковості перетворяться в закономірності значно раніше – ще встигнеш пожити в своє задоволення! Що це за знаки такі? Де їх шукати? Анна Багряна

вважає, що саме кров – найвпливовіший носій генетики Роду, а неповага до історії, до пам'яті предків – джерело усіх наших бід, як особистих, так і державних.

Родзинкою сюжетного плетива роману є історія зі золотими кульчиками-півмісяцями: фантазія авторки зближує золотом без лапок! Роман рясніє філософськими одкровеннями: «Той, хто був перекотиполем, щасливіший, бо він – вільний, бо однаково житиме будь-де, не сумуватиме за рідною землею, вся ж земля для нього – рідна. А дерева нещасні, вони стоять усе життя на одному місці, а коли роблять спробу зрушити, помирають»; «...смерть – лише початок нового життя...».

Головний висновок в романі Анни Багряної, що звучить без моралізаторства, без агітації, тобто, хочеш – вір, не хочеш – не вір, це твоя справа, шановний читачу: «І тоді з-під землі вибухає гарячий багрянний фонтан – ніби кидає виклик усім, хто не хоче вірити у те, що наша земля – це насправді наша кров... І тоді помічаю раптом – уся земля вкрита бридкими чорними жабами. Вони стрибають одна поперед одної, одна на одну, підставляючи під багрянний фонтан свої потворні спини...».

Список літератури

Анна Багряна: Європейцям буде цікаве загальнолюдське в українському контексті [Текст] // День. – 2012. – 22–23 черв. – С. 23.

Антипова Л. "Українцю, спізнай самого себе" [Текст] : урок за нарисом сучасної письменниці Анни Багряної "Діряве серце" / Л. Антипова // Вивчаємо Українську мову та літературу. – 2012. – № 32. – С. 10–12.

Багряна Анна. Дивна така любов [Текст] : роман-соната / А. Багряна. – К. : Нора-Друк, 2010. – 208 с.

Багряна Анна. Дошкуляка [Текст] : роман / А. Багряна. – Київ : Нора-Друк, 2012. – 216 с.

Балакир А. Щодо літератури Україна сьогодні - квітуча країна [Текст] / А. Балакир // Країна. – 2012. – № 43. – С. 32–34.

Дігай Т. Етимологія жаб : рецензія на книгу А. Багряної «Етимологія крові» / Т. Дігай [Електронний ресурс] // Гоголівська академія : [сайт]. – Текст дані. – [Б. м.], 2008. – Режим доступу: <http://www.gak.com.ua/> (дата звернення: 05.11.2015). – Назва з екрана.

Когут О. Риси психологізму в постмодерній драмі [Текст] / О. Когут // Слово і час. – 2010. – № 4. – С. 94–102.

Дігай Т. "Кожна мить - це маленький прозорий метелик" [Текст] / Т. Дігай // Літературна Україна. – 2012. – 19 квіт. – С. 13.

Слапчук В. Куди відлітають крилаті? [Текст] / В. Слапчук // Українська літературна газета. – 2015. – 27 берез. – С. 7.

Анна Багряна — біографія [Електронний ресурс] //Жінка – Українка : [сайт]. – Текст. дані. – [Б. м. : б. в]. – Режим доступу: <http://ukrainka.org.ua/> (дата звернення: 05.11.2015). – Назва з екрана.

Анна Багряна [Електронний ресурс] // Вікіпедія : вільна енциклопедія : [сайт]. – Текст. дані. – [Б. м.], 2015. – Режим доступу: <https://uk.wikipedia.org/wiki/> (дата звернення: 05.11.2015). – Назва з екрана.

Анна Багряна. Дошкуляла : рецензія на книгу [Електронний ресурс] // ЛітАкцент : [Сайт]. – Текст. дані. – [Б. м.], 2012. – Режим доступу: <http://litakcent.com/> (дата звернення: 05.11.2015). – Назва з екрана.

ГОРБАНЬ СВІТЛАНА ЛАПІНА НАТАЛІЯ

Світлана Горбань і Наталя Лапіна - сестри. У співавторстві написали кілька романів та повістей. Члени Національної спілки письменників України.

Світлана Петрівна Горбань народилася 7 листопада 1955 в місті Сахалін – українська письменниця-прозаїк, член Черкаської обласної

організації НСПУ з 2010 р . Її предки були родом з України, за сталінських часів їх було виселено на Далекий Схід. Наталя виросла на російській літературі й культурі, проте її завжди тягнуло до української мови. Світлана Горбань мешкає в Черкасах, працювала вчителькою зарубіжної літератури в середній школі. Майбутня письменниця закінчила Черкаський державний університет за спеціальністю вчитель російської мови та літератури. Живучи в Україні вивчила українську мову й перейшла на неї в повсякденному спілкуванні. Твори письменниці - це переважно детективи, й романи про кохання. Разом з сестрою вони є авторами повісті «Апокриф», романів «Якщо подолаєш прокляття» («Роковая ошибка магов»), «Невинна грішниця» («Ловці чарівного вітру»), «Увертюра», «Надія: сплутані пазли», «Зодчий із пекла». Також Світлана Лапіна є автором численних оповідань, методичних і

критичних статей, які друкувалися у періодиці. Твори письменниці друкувалися у часописах «Жінка», «Дніпровські хвилі», «Холодний яр», «Славутич».

Наталя Петрівна Лапіна народилася 10 жовтня 1953 в місті Оха, Сахалінської області, в родині військовослужбовця – українська письменниця, член Полтавської обласної організації НСПУ з 2010 р. Наталя Лапіна закінчила Черкаський державний університет за спеціальністю вчитель російської мови та літератури. Другу вищу освіту психолога здобула в Харкові. Наталя живе в Черкасах, раніше мешкала в Кременчуці, працювала практичним психологом ЗНЗ № 8.

Відзнаки Світлани Горбань:

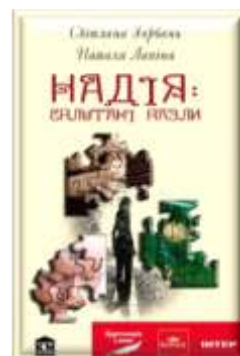
- ❖ Лауреат Першого Всеукраїнського конкурсу гостросюжетного роману «Золотий Бабай» (1999, за роман «Ловці чарівного вітру»).
- ❖ Дипломант конкурсу «Коронація слова – 2004» за детектив «Майстри неможливого».
- ❖ Дипломант конкурсу «Коронація слова – 2009» за роман «Надія: сплутані пазли».
- ❖ Володарка II премії Міжнародного літературного конкурсу «Коронація слова – 2015» за «Роман з містом».

Відзнаки Надії Лапіної:

- ❖ Лауреат Першого Всеукраїнського конкурсу гостросюжетного роману «Золотий Бабай», 1999, за роман «Ловці чарівного вітру».
- ❖ Дипломант конкурсу «Коронація слова – 2004» за детектив «Майстри неможливого», 2009 року за роман «Надія: сплутані пазли» та володаркою II премії Міжнародного літературного конкурсу «Коронація слова – 2015» за «Роман з містом».
- ❖ Переможниця регіонального конкурсу «Легенди про козака Івана Кременчука» 2001, за повість «Тисячолітній Кременчук».

«Надія. Сплутані пазли»

У кожного своя правда – у барда і бізнесмена, у двірника і лікаря. З них, наче з пазлів, складається буденність і таїна життя... Самотня дівчина сидить на узбіччі траси й мокне під дощем. Машини проїжджають повз, не звертаючи уваги на худеньку змерзлу постать. Але одна автівка таки зупиниться, і за кермом сидітиме успішний бізнесмен, який

піддався миттєвому поруху душі, хоча йому, здається, в житті нічого не бракує. Та чи справді нічого? Може, йому бракувало саме цієї незнайомої дівчини, яка невідь-звідки узялася на його життєвому шляху, і так само невідь-куди може будь-якої хвилі зникнути.

Насправді історія Надії – це історія всіх жіночих романів – поєднання вогню і льоду, білого і чорного, поєднання, яке мало б створювати наприкінці «лав сторі» гармонійний спокій між чоловіком та жінкою, очікуваний щасливий кінець. Дорога поєднує їх, дорога дає їм шанс опинися разом.

Очевидно, законів жанру порушувати не можна, але й на блискучий та щасливий фінал читач може не сподіватися. Здається, надія розплутати життєві пазли, зібрати їх до купи і спробувати прожити далі власне життя – це примарна ілюзія, яку вимальовують авторки твору. Роман із кожним новим пазлом переходить із простої любовної історії до складних взаємин жінки й чоловіка, роботи та родини, соціальних питань стану медичної галузі, ракових захворювань.

«Роман з містом»

У талановиту красуню закохався барон фон Штаубе, але своє серце дівчина віддала простому юнакові. Заради коханого вона ладна кинути все... Цій дивовижній жінці судилася непроста, але яскрава доля – жити на зламі епох, пізнати насолоду кохання та сповна спити лиха, пройти крізь війну та репресії, але попри всі злидні не втратити головного – власної душі...

Магда Свідзинська жила в буремному ХХ столітті в місті, у яке неможливо не закохатися до безтями... Чарівний Львів! Любий пане Лемберг! Саме твоїми брукованими вуличками вона бігла назустріч коханню та щастю. Власне, ти був свідком її світлих перемог і гірких поразок. Разом із тобою вона пройшла крізь пекло війни та жаль розлук і втрат... Надзвичайна доля чудової жінки, історія її кохання, сили та відданості – наче ще одна химерна оздоба міста, вузькі вулички якого бережуть пам'ять різних часів і епох...

Ця книжка пахне кавою, звучить фортепіанною музикою, віддає ароматом дощу – тим, особливим, львівським; вона зачаровує атмосферою минулого століття, щемить біллю нерозділених почуттів, радістю кохання, горем втрати і життєвих випробувань. Вона – про зовні слабку, але сильну духом Жінку. Та головне – книга сповнена любові до Львова, міста, яке неможливо не любити. «Бо де ж іще людям так добре, як тут? Тільки у Львові!» – співають, щоправда, польською, герої.

«Майстри неможливого», («Зодчий із пекла»)

На питання до авторок, які до цього писали у жанрі фантастики, лірики та історичних опусів, «чому вирішили обрати детектив?», Світлана Горбань відповіла: «Задум йшов від Наталі. Ми дійсно вперше спробували себе у детективному жанрі. До речі, бажання це зробити зріло давно. Та й взагалі нам було це цікавим, адже зазвичай ми чітко не дотримуємось жанрових обмежень. Але цього разу ми вирішили дотриматись. Герої роману, яких придумала Наталя, це спарадійовані сучасні письменники, яких особисто знаємо. Звісно, це не зовсім вони у чистому вигляді, але такі, що наштовхнули на виписування саме таких персонажів. Можливо, добре обізнані любителі сучасної української літератури їх впізнають. В детективі багато що залежить від місця, де відбуваються події. Або це замок, або якийсь таємничий острів... У цьому плані поштовхом була для нас любов до архітектури і архітектора Городецького. Ми закохані в усі його творіння, які вдалось побачити на віку. І він також є одним з невидимих героїв, що уособлює дух архітектури. За легендою, місце, де розгортаються події роману, – будинок, збудований Городецьким».

Наталя Лапіна говорить: «Хотілось написати щось на зразок Агати Крісті. У нас події розвиваються не класично, в зачиненій кімнаті, та сюжет плине серед сталого кола персонажів. Між іншим, роман починається ще й досить містично... Ми за містикою просто сховали, трохи схитрувавши, іронічний зміст нашого детективу».

Роман був відзначений дипломом «Коронації слова – 2005» під назвою «Майстри неможливого», потім був доопрацьований і в другій редакції вийшов як «Зодчий із пекла». Низка загадкових подій та вбивств приголомшує мешканців старовинного палацу, збудованого за проектом відомого українського архітектора. Невже у вир життя втрутилися містичні сили, як у англійських замках з привидами? Це хитромудре павутиння починає розслідувати розумний та завзятий детектив Кінчев...

Роман вражає психологізмом, точністю соціального аналізу дійсності й тонкою іронією.

Список літератури

Скуратівська Я. Життя після хепі-енду [Текст] / Я. Скуратівська // День. – 2011. – 9–10 груд. – С. 21.

Горбань Світлана Петрівна [Електронний ресурс] // Вікіпедія : вільна енциклопедія : [сайт]. – Текст. дані. – [Б. м.], 2015. – Режим доступу: <https://uk.wikipedia.org/wiki/> (дата звернення: 04.11.2015). – Назва з екрана.

Луцевська О. «Життя - розмаїте, тому й твори такі строкати» : інтерв'ю / О. Луцевська [Електронний ресурс] // Час і події : [сайт]. – Текст. дані. – Chicago, 2009. – Режим доступу: <http://www.chasipodii.net/article/> (дата звернення: 10.11.2015). – Назва з екрана.

Коронований роман Наталі Лапіної і Світлани Горбань «Зодчий із пекла» видає «Вертикаль» [Електронний ресурс] / Коронація слова : [сайт]. – Текст. дані. – Київ, 2011-2013. – Режим доступу: <http://koronatsiya.com/koronovaniy-roman-natali-lapino-zodchij-iz-pekla-vidaye-vertikal/> (дата звернення: 04.11.2015). – Назва з екрана.

Лапіна Надія Петрівна [Електронний ресурс] // Вікіпедія : вільна енциклопедія : [сайт]. – Текст. дані. - [Б. м.], 2015. – Режим доступу: <https://uk.wikipedia.org/wiki/> (дата звернення: 04.11.2015). – Назва з екрана.

Роман з містом [Електронний ресурс] / Книг оман : [сайт]. – Текст. дані. – [Б. м. : б. в.]. – Режим доступу: <http://knugoman.org.ua/books/> (дата звернення: 04.11.2015). – Назва з екрана.

Світлана Горбань, Наталя Лапіна. "Надія: Сплутані пазли" : рецензія на книгу [Електронний ресурс] // BBC Україна : [сайт]. – Текст. дані. – Київ, 2011. – Режим доступу: <http://www.bbc.com/ukrainian/entertainment/> (дата звернення 04.11.2015). – Назва з екрана.

ДОЛЯК НАТАЛКА

Наталія Юріївна Доляк народилася 4 листопада 1967 року у Вінниці – українська письменниця, драматург, журналіст, акторка. Закінчила акторський факультет Харківського університету мистецтв імені Івана Котляревського. У 1990-92 роках була біженкою у Швеції і Фінляндії. Має досвід роботи в Театрі ляльок. Працює журналістом телекомпанії у Вінниці. Має двох дітей: сина і доньку.

Авторка декількох романів, п'єс, кіносценарію на гостросоціальні теми, пов'язаних з долею пострадянських біженців у Європі. Також написала історичний роман про голодомор «Чорна Дошка». Наталка незвичайна лише тим, що випромінює один позитив. А ще - доброту та любов до оточуючих. Щоб зрозуміти, скільки у неї гумору, достатньо почитати її біографію, написану нею на одному із сайтів про українських письменників:

«Спочатку я народилась, бо без цього ніяк. Тоді якось там вчилась у різних навчальних закладах. Згодом мною почало кидати по світу. Між

мандрами я намагалась працювати у мистецьких закладах на батьківщині. Тоді я трохи заспокоїлась і дозволила собі посидіти на одному місці та позайматись безробіттям. Оскільки на одному місці було дещо нудно, то я й почала писати. А почавши писати, подалась у кореспонденти місцевого телебачення, бо треба ж за щось жити врешті-решт. У проміжках між усіма цими дещо броунівськими процесами я сподобилась народити двох дітей, яких вважаю найважливішим у житті». «Біографія моя проста: народилась четвертого листопада – тобто Скорпіон, і цим усе сказано. Сталося сіє у Вінниці в пологовому будинку номер два. Мама і тато - прості роботяги. Навчалася спочатку в школах (№№5 і 8), тоді в кооперативному технікумі, тоді ніде, а вже потім у Харківському інституті мистецтв на артистку. Працювала багато де: у фасувальному цеху першого у Вінниці продовольчого універсаму, була секретаркою у директора готельного об'єднання (колись таке було). Потім був довгий проміжок, коли не працювала, бо й не жила тут, а була біженкою (типу політичною) у Швеції, Фінляндії та Великобританії. Потім мене занесло до нашого лялькового театру. Через шість років я звідти пішла і поїхала в Німеччину, де працювала гастарбайтеркою (про що написала книгу, до речі, про біженство своє також уже верстається у видавництві другий мій роман, кажуть, до вересня має вийти). І останнє моє місце роботи – телебачення. Маю двох дітей: дочці – 22 роки, сину - вісім. Був добрячий життєвий досвід, яким закортіло поділитися з іншими. Я не розумію, що таке натхнення. Треба просто працювати - і все. Мій шлях до успіху лежить через конкурс «Коронація слова». За три роки я – п'ятиразова лауреатка в різних номінаціях і з різними нагородами».

Відзнаки:

- ❖ Лауреат конкурсів «Коронація слова – 2011» за п'єсу «Гастарбайтерські сезони» в номінації «П'єси».
- ❖ 2012 році друга премія за кіносценарій «Біженка» і два диплома за романи «Гастарбайтерки» і «Реф'юджі».
- ❖ Має спеціальну відзнаку «Вибір видавця» конкурсу «Коронація слова 2014» за роман «Чорна дошка».

«Гастарбайтерки»

Гастарбайтерки – true-story про життя трьох українських жінок, що за різних обставин виїхали закордон на заробітки, четверте місце у номінації «Романи» конкурсу «Коронація слова – 2011».

Три жінки – три мрії. Двом не судилося збутися. Вчителька Галина мріє про власну домівку, бо ж рідний син вигнав з дому. Здавалося б, працюючи прибиральницею в дивакуватій старій аристократки в Берліні, могла б і назбирати на «одинарку» в рідному місті, якби коханий синок не вимагав дорогих подарунків для себе, своєї дружини, доньки та... численних коханок.

Таша, що вдома була Наташею, відмовилася від імені, танців, що були і роботою, і пристрастю, заради мрії – всиновити дитину. Ось-ось вона заробить грошеньят, повернеться додому і стане нарешті мамою. В сорок років життя ж тільки починається.

Лариса, наймолодша з жінок – домашня робітниця, що тільки про те й мріє, щоб обійняти коханого синочка, що лишився на Україні. Працюючи на сім'ю німців, вона й не здогадувалась, що найняли її не тільки для прибирання, а й щоб освіжити набридлий шлюб. Три покоління, три різні жіночі долі, які схожі в одному – вони хотіли бути потрібними, реалізованими, щасливими. І кожна переступала через себе майже щодня, коли доводилось працювати закордоном. Але, попри все, не можна втрачати віри в себе, в людей, в щастя.

«Заплакана Європа»

«Заплакана Європа» – роман автобіографічний. Наталці не дуже до вподоби така назва, але її вибрало видавництво. Свій твір вона назвала «Біженка». «Я ніколи не вела щоденників, і не можна сказати, що він списаний з мене один в один. Цій історії – 20 років. За цей час вона встигла відстоятися, якісь кути згладилися, інші – загострилися. Ось тоді можна і викласти все на папір, – розповіла Наталка Доляк про творчу кухню написання своїх літературних шедеврів, – Роман не лінійний, він з відходами на ретроспективу. Це обумовлене тим, що разом з цим романом я писала кіносценарій «Біженка». У 2012 році він взяв другу премію на «Коронації слова» і зараз вже другий рік лежить у продюсера. Мені б дуже хотілося, щоб за ним вже знімали кіно, та

замало грошей. Про що розкаже читачам «Заплакана Європа»? Три роки тому Наталка Доляк розповіла історію свого життя.

"У 90-му році я зі своїм чоловіком вирішила втекти з Радянського Союзу. В ті роки це траплялося дуже часто, – розповіла Наталка. – На той час була на сьомому місяці вагітності, і для того, щоб нас випустили за кордон, потрібно було маскувати живіт, зав'язувати, щоб нічого не було помітно. Бо після трьох місяців вагітності за кордон не можна було виїжджати. У нас була віза у Фінляндію, але ми подалися у Швецію. Просиділи там два місяці, аж поки нас не депортували. Зараз, коли мене хтось запитує, чи я чогось боюся, то я відповідаю, що мені немає чого боятися, у мене 5 депортацій! Нас переслали до Фінляндії, де народилася моя донька Женя. Вона прочитала «Заплакану Європу» і вже дала замовлення на наступний роман – про той відрізок життя, впродовж якого я працювала в театрі ляльок. Я пообіцяла і навіть назву придумала – «Запах куліс». Але то вже після того, як подужаю роман про голодомор».

Соціальні романи, які презентують гострі проблеми нашого сьогодення, окреслюють їх вимір, спонукають сучасників замислитися над їх глобальністю – украй необхідні й потрібні сьогодні. «Заплакана Європа» має потрапити до рук кожного, у кого хоча б один раз зароджувалася думка про еміграцію з України. Адже ця невігадана, а багато в чому автобіографічна історія, правдиво оповідає і про те «солодке» життя, яке чекає на реф'юджи за кордоном, і той страшний рахунок, який може виставити доля за сите й обласшоване нове громадянство. Роман спонукає до роздумів, а значить основна, закладена у нього текстова стратегія спрацьовує. Книга про відчайдушну жінку, котра пройшла загартування долею.

«Чорна дошка»

«Чорна дошка» Наталки Доляк – це історія про журналіста Леся, який працює в газеті й щиро вірить у те, що пише про колективізацію та досягнення радянської влади. Вірить допоки не поїде у рідне село й не побачить на власні очі, хто такі ці «куркулі», яких він викриває у своїх статтях. Як виконуються плани держзаготування. Який голодний жах панує в українському селі. Нелюдська воля безжально прирєкла на моторошну смерть мільйони людей, не милуючи ні жінок, ні дітей. По тому минуло вже понад 80 років, але чи можна забути те, що стало частиною генетичної пам'яті? Страшні видіння приходять до Сашка у снах. Висушені голодом жінка і маленькі діти зазирають йому в обличчя скляними очима, німотно благають про допомогу, простягають до нього руки. Лєсь Терновий, прадід Сашка, має що розповісти онуку про тих людей. Бо він -

один із них. Один із тих, хто вижив, пройшовши через пекло Голодомору 30-их років.

Жінка і діти простягають костисті руки до споглядача, хапають його холодними колочими пальцями й починають тихенько сміятись. Звідкілясь чути ніжний дитячий переспів. Щедрівочки. Споглядач прислухається. Так, так, щедрівочки. Діти зичать комусь усіх благ земних і просять дати щось і їм. Сміються ніжними голосами. Але не ці, що його тримають у обіймах, бо ці – схожі на старців, погляд у них не дитячий. Але ж це вони сміються, більше ж немає кому. Щедрівки звучать, аж доки дітей і жінку не починає тіпати в пропасниці. Їх вовтузиться лихоманка, від якої ці привиди немічно клацають дрібними білими зубами й із силою тягнуть того, хто спить, до себе. Він не пручається, не тому, що немає сил (хоча й це також), а більш тому, що знає звідкілясь – оці мари не зроблять нічого поганого. Вони прагнуть обняти й приголубити, туляться близенько виснаженими тілами до незнайомця, такого теплого й м'якенького, гладять його по засмаглій шкірі, нюхають запашне волосся. «Ходімо з нами», – кажуть вони одним лунким голосом і тягнуть уже сильніше. «Ходімо, у нас хлібчик є». Споглядач силкується випростатись із обіймів, хоче бігти, беззвучно кричить, широко, аж до судом, відкриваючи рота, а з горла не виходить жодного звуку. За мить і він мимохіть починає сміятись і клацати зубами – чи то від лихоманки, чи то від радості. А тоді, мов скажений, береться відбиватись від примар руками й ногами, пручається, бо відчуває, що й собі холоне і худне щосекунди все більше й більше, що й собі робиться тінню. Збирає останні сили задля спроби злетіти назад у височінь, аби знову милуватись землею зверху, з безпечної відстані. Йому це не вдається.

Список літератури

Белімова Т. "Заплакана Європа" Наталки Доляк - роман-симптом сучасної української літератури [Текст] / Т. Белімова // Українська мова і література в школах України. – 2015. – № 3. – С. 7-9.

Доляк Н. Наркозотерапія [Текст] / Н. Доляк // Дніпро. – 2015. – № 1–3. – С. 120–122.

Доляк Наталка. Гастарбайтерки [Текст] : роман / Н. Доляк. – Харків : Клуб Сімейного Дозвілля, 2012. – 256 с. : тв

Доляк Наталка. Заплакана Європа [Текст] : роман / Н. Доляк. – Харків : Клуб Сімейного Дозвілля, 2013. – 288 с.

Доляк Наталка. Чорна дошка [Текст] : роман / Н. Доляк. – Харків : Клуб Сімейного Дозвілля, 2014. – 368 с.

Доляк Наталія Юріївна [Електронний ресурс] // Вікіпедія : вільна

енциклопедія : [сайт]. – Текст. дані. – [Б. м.], 2015. – Режим доступу: <https://uk.wikipedia.org/> (дата звернення: 05.11.2015). – Назва з екрана.

«Заплакана Європа» зібрала небувалий аншлаг на презентації [Електронний ресурс] // Коронація слова : [сайт]. – Текст. дані. – [Б. м.], 2011–2013. – Режим доступу: <http://koronatsiya.com/> (дата звернення: 05.11.2015). – Назва з екрана.

Наталка Доляк. Чорна дошка : рецензія на книгу [Електронний ресурс] // Порадник читача : [блог РДОБ]. – Текст. дані. – Рівне, 2014. – Режим доступу: <http://poradnik.rv.ua/> (дата звернення: 05.11.2015). – Назва з екрана.

КУЯВА ЖАННА

Тому що – руда...

*Є життя, а є відчуття життя. Жити можна по-одному, а відчувати життя геть по-іншому... Я ж намагаюся проживати життя так, як і відчуваю його.
Я писати про це.*

Жанна Куява

Жанна Володимирівна Куява – українська журналістка, письменниця, літературний критик, экс-керівник кореспондентського пункту газети «Сім'я і дім» у Києві. Володар спецвідзнак літературного конкурсу «Коронація слова – 2012», «Коронація слова – 2014», дипломант «Коронації слова – 2013». Член Національної спілки журналістів України. Член Національної спілки письменників України з березня 2015.

Народилася 25 січня 1980 року в селі Датинь Ратнівського району Волинської області. Через п'ять років з родиною переїхала до села Смолярі, що на Старовижівщині. Там закінчила дев'ятирічну школу, відтак – десятий клас Датинської ЗОШ I-III ступенів Ратнівського району.

1995–1999 рр. навчалася у Володимир-Волинському педагогічному училищі (нині – коледж) імені А. Ю. Кримського.

Чотири роки, з 1999-го до 2003-го, працювала вчителем Любохинівської ЗОШ I-III ступенів Старовижівського району. За цей час здобула вищу освіту на педагогічному факультеті Волинського національного університету імені Лесі Українки.

З вересня 2003 року близько двох років – кореспондент, згодом завідувачка відділу Старовижівської районної газети «Сільські новини», з 2005 р. – журналіст Всеукраїнської газети «Сім'я і дім», з 2007 р. – керівник кореспондентського пункту газети «Сім'я і дім» у Києві.

Відзнаки:

- ❖ 2012 – за роман «Нічниця» отримала спеціальну відзнаку «За ексклюзивний жіночий твір» у літературному конкурсі «Коронація слова – 2012».
- ❖ 2013 – лауреат XIV книжкової виставки-форуму «Українська книга на Одещині – 2013» за роман «Нічниця» у номінації «Сучасне літературно-художнє видання».
- ❖ 2013 – дипломант у номінації "Романи" Міжнародного конкурсу романів, кіносценаріїв, п'єс та пісенної лірики «Коронація слова» за твір «Із медом полин».
- ❖ 2014 – спеціальна відзнака за психологічну глибину та розкриття між особистісних стосунків у Міжнародному конкурсі романів, кіносценаріїв, п'єс та пісенної лірики «Коронація слова» за твір «Дерево, що росте в мені».
- ❖ 2014 – переможець конкурсу «Світ волинської книги» у номінації «Літературний дебют» за роман «Нічниця».

«Із медом полин»

*Щоб знати, який насправжки солодкий мед,
пригуби перед їм гіркого полину.*

Жанна Куява. Із медом полин

Кожен із нас має своє уявлення про цивілізаційні блага, побутовий уклад, місце та роль індивіда в соціумі, міжособистісні стосунки. Хтось обходиться «хлібом насущним», смиренно пливучи за течією, хтось береться коригувати Божий задум: сам собі виставляє планки й намагається взяти щоразу нову висоту. Але кожна людина точно знає, із якого набору складається поняття її особистого щастя, тож будь-що прагне зібрати до купи фрагменти того хитромудрого пазлу.

У романі «Із медом полин» Жанна Куява вирушає на пошуки цього споконвічного скарбу разом зі своїми героями, точніше героїнями. Бо з-поміж майже двох десятків персонажів, чиї долі об'єднані територіально-хронологічною канвою, жінки складають лівову частку.

Як і в дебютному романі «Нічниця», сюжет нового твору Жанны Куяви, яка народилася та виросла на Волині, розгортається на теренах автентичного поліського села з усіма його барвами й колоритом, принадами й вадами.

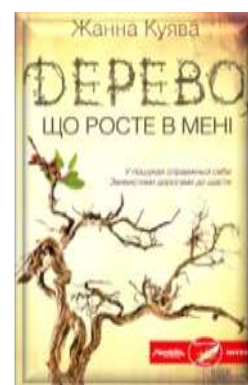
Щоправда, на відміну від першої книжки, де йшлося про надзвичайну силу пристрасті однієї жінки, у цій авторка створює монументальне полотно, зіткане з кількох жіночих доль, до того ж помережане життєвими орнаментами цілих родових поколінь.

Це роман про долі чотирьох нерозлучних подруг. Кожна сама обрала собі стежку і несе нею хрест свого роду. Часто-густо долі їхні мають присмак гіркої полину, однак серед бурхливого життєвого моря трапляється й те, що солодить їх, неначе мед.

Яскравою ниткою тягнеться через усю оповідь свято Великодня, із яким селяни пов'язують справдження своїх мрій і сподівань.

«Дерево, що росте в мені»

Кожна людина має душевний стрижень, який є основою її особистості. Таке собі живе дерево, що росте десь у глибині. Це дерево можна виростити й дочекатися плодів... а можна й убити. Чеслава не відразу зрозуміла, що жити, зраджуючи себе, вона не здатна. Мабуть, для того їй треба було знести втрату коханого, зраду та болісну образу... Але, так чи інакше, щастя чекає на кожного з нас. Треба тільки набратися терпіння.

Майже детективно розпочинається роман Жанни Куяви. Пацієнт алергологічного відділення обласної лікарні Сава Нагорний знаходить прощальну записку дівчини, котра явно має намір здійснити те, що тепер називають іноземним (і навіть модним) словом суїцид. Добрий і співчутливий до чужої біди Сава негайно розпочинає пошук авторки листа-воляння. Авжеж, воляння про порятунок. Бо ті, хто всерйоз вирішив звести рахунок із життям, роблять це, як правило, тихо й несподівано і не гублять передсмертних листів-записок.

Сава хутко знаходить авторку серед колег-алергіків. І цим на корені вбиває детективну інтригу. Зате дає поштовх до історії кохання. А відтак розпочинається розповідь про жіночу долю, точніше дві долі – Чеслави і її матері. «Така звичайна, така поширена, але така печальна історія», – пише в записці, в якій вихлюпує свій розпач, Чеслава. І запитує – себе? матір? людей? світ? – «Бо хіба не мають ті нещастя скінчитися?!»

Їй хочеться співчувати – такій чулій і нерозбірливій водночас. Та вона така, як є. І мама Ярина, насмішкувато названа односельцями Королівською, дає урок не вишивання, а того, чого прагне сама: «Плоди на «дереві життя» символізують людські діяння». Наступний абзац стає символом подальшого зображеного і прихованого в романі: «Чеся, беручись до вишивки, найперше

твори́ла безперервний візерунок, що накочувався хвилею в нижній частині полотна. Видалося, ніби та стяжка мала продовження і поза межами простирадла, бо тягнулася до самісінького краю... Завдяки суцільному орнаменту стяжку називали безконечником. Він точився з кінця в кінець, аби не переривалася життєва дорога того, кому ця вишивка призначалася. Дізналася дівчина й про те, що у чічках, листочках і бруньках теж чаїлася ціла філософія триєдності: народження життя, уособлене в пуп'янках, розвиток життя – його символізували квітки, та безперервність життя, яку передавало листя».

Читачам, а особливо читачкам, котрим насамперед адресовано новий роман Жанни Куяви, доведеться і напереживатися, і замислитися. Але як застереження звучать ці рядки: «Дивно. Бо коли нам зле, ми не міркуємо, як це виправити. Ми зазираємо кудись наперед і думки перебираємо, як уберегтися від іще більших нещасть, що можуть із нами статися. Щось на кшталт: нащо виправляти теперішнє, ліпше про майбутнє подбати. Але чи воно, те майбутнє, настане, якщо теперішнього не вберегти? Своїми ж думками ми заганяємо себе у безвихідь і відбираємо можливість діяти тут і тепер».

А Чеслава перейде ще один життєвий місток і, мовби, попрямує по своїй колишній вишивці. «Селючка» і вже «дитя міста», яка боїться відчинити хвіртку біля матиного двору і все ж наважується. І там, коли вона засне, з'явиться... Втім, романи треба читати.

«Нічниця»

А говорити не складно, говорити просто

Жанна Куява. Нічниця

Говорити не складно – складно говорити просто. Простими словами, простими фразами, синтаксично простими реченнями. Ще складніше – писати тією ж невимушеною мовою, якою говориш сам до себе, якою мислиш всередині себе. Зазвичай, у своїй дебютній роботі письменнику прагнеться висловити все й одразу, й у цій творчій гарячці він втрачає контроль навіть не над стилем і логікою – над здоровим глуздом. Аби отак зльоту написати роман-епістему, щиру, захопливу і лаконічну оповідь, потрібен досвід, так званий «бекграунд». «Нічниця» Жанни Куяви – приклад вдалої хімічної реакції між досвідом, беззастережною щирістю та простотою мовлення, в результаті чого у свідомості читача випадає бездоганний «білий творожистий осад» емоцій і роздумів.

Йванна, головна героїня, на початку оповіді – наче в уповільненому корейському трилері – своїми пересуваннями, рухами і дрібними діями

оприязнює в просторі сцену, місце, де згодом розгорнуться події. Така смиренна, така ніжна і добра молода жінка доглядає лежачого чоловіка. Не просто каліку – овоча. І кохає його безмежно: співає йому пісень, годує, наче пташка своє пташеня, пережованою їжею – дзьобиком, – свята людина! Й оця святість аж до фіналу оповіді не викликатиме підозр у святенництві, а душевна і моральна чистота – підозр, навіть не у наївності, – у хворобливій зацикленості людини з конкретним діагнозом. Мила, тиха, привітна, віддана, лагідна героїня до останку викликатиме співчуття і жалість, а тоді – накриє мокрим рядном.

Як гідно тримається Йванна в цьому селі, де під маслянистою плівкою простих сусідських стосунків, незначущих балачок, скупих рухів булькотить чорне вариво тупості, зловорожості, задрощів, незмінного бажання занাপастити, зурочити й оббрехати. На селі все як на долоні й тому всі несанкціоновані спільнотою душевні порухи – ховаються й поволі собі зростають у демона параної, хоті чи люті в затишному інтер'єрі приватного пекла – серед рушничків, мисочок і глечиків. Всі ці стосунки, взаємозалежні життєві історії, сни, побутові трагедії природно снуються червоною і чорною нитками пересічних людських пристрастей на полотні сільських краєвидів і натюрмортів, але готовий візерунок виглядає від цього моторошно.

Оточення Йванни, всі ці люди, здається, не просто відчують, а усвідомлюють, що своєму Богові вони непотрібні, тож і влаштовуються собі тут, на землі, хто як може, не надто переймаючись наслідками своїх вчинків. Хіба від баби Ріпи, в якій живе Йванна, можна почути слово якщо не мудрості, то співчутливості до людського страждання: «Нехай не любити, але бодай уміти розпізнавати справжнє від штучного варто навчитися за життя. Хай милує Бог тих, кому не дано полюбити, як і тих, кого не суджено любити. Я б таким усі гріхи відпускала, бо й отут, на землі, настраждаються. Без любові – нема життя, дитино. Хай вона й вимучує, така-сяка, але з нею, знай, наче всемогутній стаєш. До Неба гожий злетіти і Бога вірно полюбити. А без неї...»

За параметрами «жіночого роману», «сільського триллера» та «любовної драми» цей текст здатен змусити кількох аксакалів жанру потіснитися. І головна ознака майстерності авторки роману «Нічниця» – інтригу витримано до самого фіналу, а композиційно якісний, живий, із дбайливо прописаним тлом та невимушено гнітючою атмосферою сучасного українського села сюжет, історія запопадливої пристрасті, маніакальної закоханості, з цілком логічним фіналом «словом, усі вмерли», – залишає неоране поле для читацьких переживань, роздумів та висновків. Як і належить добрій книзі.

Список літератури

Куява, Жанна. Дерево, що росте в мені [Текст] : роман / Ж. Куява. – Харків : Клуб Сімейного Дозвілля, 2014. – 224 с. : тв. – (Коронація слова).

Куява, Жанна. Із медом полин [Текст] : роман / Ж. Куява. – Харків : Клуб Сімейного Дозвілля, 2013. – 272 с. : тв. – (Коронація слова).

«Дерево, що росте в мені» (exclusives) : рецензія на книгу [Електронний ресурс] // Тому що – руда... : [блог]. – Текст. дані. – [Б. м. : б. в.]. – Режим доступу: <https://zhannakuiava.wordpress.com/> (дата звернення: 03.11.2015). – Назва з екрана.

Із медом полин : рецензія на книгу [Електронний ресурс] // Всі книги : [сайт]. – Текст. дані. – Київ, 2015. – Режим доступу: <http://vsiknygy.com.ua/about/contacts/> (дата звернення: 03.11.2015). – Назва з екрана.

Куява Жанна Володимирівна [Електронний ресурс] // Вікіпедія : вільна енциклопедія : [сайт]. – Текст. дані. – [Б. м.], 2015. – Режим доступу: <https://uk.wikipedia.org/wiki/> (дата звернення: 03.11.2015). – Назва з екрана.

Наливана В. Безмежне кохання може бути шкідливим для вашого здоров'я : рецензія на книгу Ж. Куяви «Нічниця» [Електронний ресурс] / В. Наливана //Твердиня: поліграфічно-видавничий дім: [сайт]. – Текст. Дані. – Луцьк, 2013. – Режим доступу: http://tverdyna.ucoz.ua/publ/recenziji/recenziji/recenzija_na_knigu_zhanni_kujavi_nichnicja/7/ (дата звернення: 03.11.2015). – Назва з екрана.

«Нічниця» : (exclusives) : рецензія на книгу [Електронний ресурс] // Тому що – руда ... : [блог]. – Текст. дані. – [Б. М. : б. в.]. – Режим доступу: <https://zhannakuiava.wordpress.com/> (дата звернення: 03.11.2015). – Назва з екрана.

ЛИКОВИЧ ІРИСЯ

*«Кожен автор пише насамперед для себе.
Хоча, думаю, той хто хоче читати
щось пригодуницьке і легке – точно не мій читач»*

Ірися Ликович

Ликович Ірися народилася 18 серпня 1984 в селі Батрадь, Берегівського районі Закарпатської області – українська журналістка і письменниця. Лауреат літературної премії «Дебют-2007». У 2000-му році закінчила Берегівську гімназію. У 2005 році закінчила філологічний факультет Ужгородського Національного університету. Із січня по грудень 2007 року навчалася німецької мови при Гете-інституті міста Кельна (Німеччина). У 2008-му році працювала в журналістом газети «Думська площа» міста Одеси. Займається літературними перекладами з німецької та угорської мов. Мешкає у Відні. Вивчає германістику у Віденському Національному університеті та груповий психоаналіз в Альтаузе. Друкувалася у журналах: «Сучасність» (Київ), «Ї» (Львів), «Київська Русь» (Київ), «Вінницький край» (Вінниця), «Україна» (Київ) в альманахах «Джинсове покоління», «Корзо» і «Карпатська саламандра».

Творчий потенціал Ірисі Ликович відзначили шевченківські лауреати Ігор Римарук, Тарас Федюк, Марія Матіос та письменники Оксана Луцишина, Степан Процюк, Людмила Таран.

Київський журнал «Книжник-ревію» помістив її в щомісячному рейтингу у «Чудовій сімці», назвавши авторку «закарпатською Оксаною Забужко».

Зі слів Ірисі Ликович: «Я людина, яка не має ідолів та ідеалів. Якщо раніше я прагнула когось наслідувати, то зараз, на щастя, вже наростила стільки впевненості в собі, що не намагаюся бути такою, як хтось, – навпаки, хочеться бути тільки собою. Але, все таки, ще маю єдину людину, на котру дивлюся із захватом – Це Андрій Курков. Його історія покорення європейського ринку, його наполегливість та цілеспрямованість мене живлять надією. І я мрію одного разу отримати контракт із закордонним видавництвом. Бо розумію, що єдина професія, якою я хочу заробляти на хліб, – це професія письменника. Нині докладаю всіх зусиль, аби проробити власний шлях до іноземного видавця. Уривок мого роману «Татцельвум» зараз перекладає одна з провідних австрійських перекладачів Марія Вайсеньок. З під її пера вийшли переклади творів Жадана, Дереша, Забужко. Тому з нетерпінням чекаю, коли вона закінчить свою роботу, аби пропонувати твір австрійським та німецьким видавцям».

Відзнаки:

- ❖ Переможець літературних конкурсів Ужгородського національного університету та радіо «Люкс-ФМ».
- ❖ Лауреат літературної премії «Дебют-2007».
- ❖ Лауреат всеукраїнського конкурсу «Сила малого».
- ❖ Лауреат Міжнародної премії імені Олеся Гончара (2009) у жанрі «Проза» за рукопис роману «Твоя дитинка».
- ❖ Диплом "Вибір видавців" конкурсу «Коронація слова – 2010» за роман «Твоя дитинка».
- ❖ «Татцельвурм. Тірольська історія» (2011) – номінант на премію «Книга Року» за версією Бі-Бі-Сі.
- ❖ Диплом «Вибір видавці» конкурсу «Коронація слова – 2012» за роман "Віртуалка".
- ❖ Роман «Віртуалка» отримав спеціальну відзнаку Австрійського культурного форуму на «Коронації слова – 2012».

«Твоя дитинка»

У романі Ірисі Ликович, присвяченому історії двох закоханих, які волею долі опинилися в різних країнах, відбувається модернізація звичного емігрантського дискурсу, травмованого вже не політичними, а заробітчанськими перипетіями останніх десятиліть. Але невідворотна українська тема – цей вічний сюжет нашої культурної історії – заважає повній модернізації романного контексту, і дія в романі «Твоя дитинка» щоразу зашпортується об ідеалістичні розважання героїні-заробітчанки щодо себе як частки великого національного організму. Таким чином, відбувається чергова колонізація, але вже не через зовнішню патріотичну архаїку, а зсередини свого індивіда. І внутрішня еміграція героїні триває не вглиб історичної генетики, а в ніжне нутро людської душі, незайману психіку, цнотливий світогляд тощо.

Невпевненість у собі народжується через брак любові... Чи зможе молода українка Ніна, героїня з нещадним минулим і трагічним дитинством, побудувати собор власної душі? Що для цього треба зробити – випробовувати ревностями коханого, а потім втратити його? Поїхати світ за очі, щоб стати свідком чужого щастя? Потрапити на карнавал і, коли небо вибухне феєрверком, нарешті зрозуміти, що жити – добре? Роман про любов і

наси́льство, про сучасну Україну і Німеччину, про таке суперечливе життя, а значить – про нас самих...

Загалом складно сказати, навіщо сьогодні пишуться такі «терапевтичні» романи, чиї герої, навіть перебуваючи в оточенні європейської культури, все одно замикається в індивідуалістичній мушлі і виплескують власні проблеми в жанрі щоденника чи листування. Можливо, у такий спосіб вони рятують свою «аборигенну» душу, яка належить до зовсім інших традицій самовиявлення? Або намагаються «заговорити» жорстку закордонну реальність, вплинути на своє тамтешнє життя словами чи опанувати сучасне і майбутнє спогадами про минуле? Роман «Твоя дитинка» Ірисі Ликович може бути прочитаний як важлива репліка у спробі відповісти на ці запитання.

«Віртуалка»

У своєму останньому романі «Віртуалка», молода авторка зачіпає проблему віртуальної проституції.

Книга розповідає про віртуалок – жінок, які заробляють гроші розкриттям оголеного тіла через вічко веб-камери, про емоції і відчуття чоловіків, які купують інтернет-хвилини, щоб побачити цих жінок, про комплекси і підсвідомому бажанні бути побаченими і улюбленими як користувачами, так і працівниками інтернет-проституції.

Як зазначає автор, це книга про пошук самоідентифікації молодої людини, що виросла в мультикультурному середовищі. «Віртуалка» – це історія молодої дівчини з українським корінням, що живе в Німеччині. Після хворобливого розставання з коханою, двадцятирічна дівчина потрапляє в студію віртуалок на острові Майорка, де їй відкривається правда про роботу інтернет-сайтів індустрії сексу. Письменниця говорить: « Я, так само, як і моя головна героїня, виросла в двомовному середовищі. Важко повірити, але ми, українці, були в моєму прикордонному селі меншістю, тому я відчула на собі, як воно – бути інакшою. Доходило до того, що угорським хлопцям не дозволяли одружуватися з дівчатами з нашої, української половини, бо вважали нас, здебільшого гірських переселенців, гіршими за них. Той комплекс меншовартості мені ще довго давався взнаки.

Для того, аби написати про людину, котра виросла і сформувалася поза тим соціумом, котрий відомий мені, автору, потрібно справді мати великий хист. Адже аби описати людину в певній ситуації, потрібно дуже добре знати її минуле, ті чинники, які її формували. Я не можу змалювати переконливий образ припустимо, тієї ж австрійки, бо не можу ще до кінця уявити умов її формування в деталях, не можу охопити її спосіб мислення. І, мабуть, не

останнім є також той фактор, що мені завжди йшлося про те, аби змальовувати інтернаціонального українця.

У творі порушена дуже важлива тема українців в Україні і українців за кордоном. Насамперед у випадку з головною героїнею, де вона розповідає, що в школі її вчили поважати і любити представників усіх національностей. І що то не гріх, якщо ти не любиш своєї країни більше за інші країни.

Я сама працюю у школі, і тому мені спочатку було також дивно чути таке, що у країні мого проживання не нав'язують дітям любові до країни. Ця любов має прийти природнім способом: від батьків, від самої країни. А якщо вона не прийшла, то людина вільна робити свій вибір і не відчувати докорів сумління».

Список літератури

Бондар-Терещенко І. Дітки з клітки [Текст] : [про роман Ірисі Ликович "Твоя дитинка"] / І. Бондар-Терещенко // Україна молода. – 2010. – 9 листоп. – С. 12.

Кудlach В. Українці варті кращого життя [Текст] / В. Кудlach // День. – 2010. – 22 груд. – С. 7.

Ликович Ірися. Татцельвурм : Тірольська історія [Текст] : роман / І. Ликович. – Київ : Нора–Друк, 2011. – 174 с. : м. – (ПК (Популярні Книжки)).

Премія імені Олеся Гончара [Текст] // Літературна Україна. – 2009. – 2 квіт. – С. 2.

Що для вас - Шевченківська премія? [Текст] : [відповіді письменників, подані фото] // Україна. – 2009. – № 3. – С. 83–87.

Біографія та книги автора Ликович Ірися [Електронний ресурс] // RuLit : [сайт]. – Текст. дані. – Київ, 2015. – Режим доступу: <http://www.rulit.me/authors/likovich-irisya/> (дата звертання: 10.11.2015). – Назва з екрана.

Ликович Ірина Миколаївна [Електронний ресурс] // Вікіпедія : вільна енциклопедія : [сайт]. – Текст. дані. – [Б. м.], 2013. – Режим доступу: <https://uk.wikipedia.org/> (дата звернення: 10.11.2015). – Назва з екрана.

Ликовия Ірися. Віртуалка [Електронний ресурс] // Modernlib.Ru : [сайт]. – Текст. дані. – [Б.м. : б.в.] . – Режим доступу: <http://modernlib.ru/books/> (дата звернення: 25.11.2015). – Назва з екрана.

Ликович Ірися. Твоя дитинка [Електронний ресурс] // RuLit : [сайт]. – Текст . дані. – Київ, 2011. – Режим доступу : <http://www.rulit.me/books/> (дата звернення: 10.11.2015). – Назва з екрана.

ЛУЦЕНКО ЗІНАЇДА

Луценко Зінаїда Валентинівна народилася 16 січня 1974 року на Черкащині – українська письменниця, педагог. Навчалася в Корсунь-Шевченківському педагогічному училищі, Уманському педагогічному університеті ім. Павла Тичини на філологічному факультеті, який закінчила із відзнакою.

Працює вчителем української мови та літератури у Цибулівській загальноосвітній школі I–III ступенів Монастирищенського району Черкаської області.

Письменниця Зінаїда Валентинівна Луценко стала відомою в Україні після виходу у світ книги «Необдуманна Міловиця». Проста вчителька з Черкащини в якийсь момент вирішила, що може не тільки захоплюватися письменниками, а спробувати писати сама. Перші невдачі не зламали наполегливу творчу натуру і через кілька років прийшов успіх. Має публікації у виданнях, в тому числі журналах: «Малютко», «Пані вчителька», «Cosmopolitan», «Домашній очаг в Україні», «Дніпро», «Логопед», «Склянка часу»; газетах: «Зірка», «Веселі вісті», «Позакласний час», «Зоря», «Алекс», «Молодь Черкащини», «Сарафанне радіо»; в альманасі «Скіфія літо 2012».

Ось що розповідає сама про себе письменниця: «Я приїхала до Трускавця із Черкащини, є такий мальовничий край Монастирищина, селище Цибулів. Писати почала ще маленькою, у сім років. Моє оповідання про кольорового песика надрукував журнал «Малютко». Згодом у газеті «Зірка» (колись була така газета) надрукували моє фантастичне оповідання «Соснячок». Потім я ще писала багато віршиків для себе, як і всі діти. Згодом у мене часу вже так не було, наступила велика пауза. Після школи я вчилася в Уманському державному педагогічному університеті імені Тичини на вчителя. До цих пір працюю в школі – вже двадцять років. У 2007 році чоловік подарував мені ноутбук, я на ньому набрала фантастичне оповідання «Звичайне чудо». Моїм улюбленим жіночим журналом є «Cosmopolitan», і я туди відправила це своє «фентезі». А через тиждень до мене зателефонувала головний редактор «Cosmopolitan» і запитала, чи я даю згоду на публікацію мого твору в журналі. Звичайно, я була щаслива, і від цього моменту почалась моя творчість. Я писала, надсилала в різні видання, газети, журнали, і так доросла до великої прози, до роману, який отримав срібного «Оскара» у Києві на конкурсі «Коронація слова» в 2012 році».

Відзнаки:

- ❖ Лауреат конкурсу «Коли скінчилися уроки».
- ❖ Лауреат Премії Всеукраїнського конкурсу найкращих творів для дітей ім. В.Кобилянського, лауреат міжнародного конкурсу на найкраще коротке оповідання 2012 року від міжнародного літературно-мистецького журналу «Склянка часу».
- ❖ Лауреат Міжнародного конкурсу романів, п'єс та кіносценаріїв «Коронація слова 2012», за роман «Необдуманна Міловиця» в номінації «Романи».
- ❖ Переможець конкурсу фантастичних оповідань на Міжнародній літературній конференції «Дні фантастики у Києві».
- ❖ Дипломант Всеукраїнського конкурсу романів та кіносценаріїв «Коронації слова 2013», за роман «Я, Миколайко».
- ❖ Дипломант міжнародного літературного конкурсу «Коронація слова 2014», за роман «Соняшники в трусах».

«Необдуманна Міловиця»

Про твір «Необдуманна Міловиця» письменниця розповідає наступне: «Мені завжди була цікава доля моєї бабусі. Ще маленька я слухала на сімейних застіллях різні цікаві історії про нашу сім'ю – що відбувалися в часи колективізації, Голодомору, війни, як люди виживали у скрутних часах. Бабуся на війні втратила чоловіка і залишилася сама з багатьма дітьми. Потім я додатково почала дізнаватися ще про прадіда, прабабусю. І так у мене виник задум написати повість. А вийшов роман, який я і надіслала на конкурс. Так сімейні історії стали основою сюжету «Необдуманної Міловиці». А щодо того, чи не страшно писати правду, то я вважаю, що кожна людська доля – це життєвий рух. Людина народжується для того, щоб здобути якийсь життєвий досвід. І чому цей досвід має бути тільки для однієї сім'ї, коли він такий цікавий і повчальний? Як говорив один із критиків, це роман не стільки про епоху, скільки про стосунки в родині. Про батьків, які прокляли свою дочку тільки за те, що вона вирішила вийти заміж за того, кого кохала. І оце родове прокляття позначається на кожному поколінні. Я досліджувала цю тему, і це було ще одним мотивом написання книги – щоб інші люди відносилися свідомо до дітей, до слів, тому що слово важливе і може призвести до непередбачуваних наслідків. Мої книги відображають життя. Життя є настільки

цікавим, що я не бачу потреби щось вигадувати, бо навіщо? Людина має читати і пізнавати чийсь досвід».

У романі Зінаїди Луценко немає притягнутих за вуха «містичних збігів», бородатих анекдотів, «масних» еротичних сцен, а головне, тут майже відсутня ідеологічна складова: звертаючись до суперечливих історичних подій першої половини ХХ століття, що нівечили життя персонажів, змальовуючи трагічний вплив бідності і безправності простої людини на її долю, авторка не виносить присуду системі, не закликає до помсти «злим людям». Навпаки, наприкінці повісті причиною нещастя родини називає те, що сама Міловиця скривдила недорікуватого Стаська і цим, буцімто, наклала прокляття на свій рід. Безмежна українська терплячість, покірливість долі, пошук хоч якогось вияву доброти на тлі загального звиродніння – лейтмотив роману, що викликає співчуття й розчулення.

Важливим також є те, що Зінаїда Луценко – черкашанка, відтак описує події, що відбувалися на Центральній Україні, і так потрапляє до кола сучасних письменників-історіописців: скажімо, Буковина має Марію Матіос, Волинь – Володимира Лиса, тож тепер є кому сказати слово і про непросте минуле самого серця України. До речі, це слово – питомо українське, багате і виважене, і водночас – стилістично економне. Думаю, вам також приємно буде, знаходячи на цих сторінках якісь слова та вирази, вигукувати до себе: «І в нас так казали!»

Прочитавши роман, його вже не назвеш суто жіночим читвом, адже цей текст завдяки своїй реалістичності може бути цікавим для різного читача, незалежно від вікових відмінностей та уподобань. Твір Зінаїди Луценко зачіпає, пробуджує спогади про власні родинні легенди, драми та трагедії, приховані під порохом часу, лишає трохи гіркий, але водночас теплий посмак.

«Я, Миколайко»

Про наступний твір письменниця пише наступне: «Коли в мене був успіх із книгою «Необдуманна Міловиця», то я повернулася додому окрилена і з багатьма задумами. І одразу кинулась писати. За шість місяців я написала три романи і відправила їх на конкурс. До фіналу пройшов один, «Я, Миколайко».

Це моя найновіша книга, яка теж перемогла на конкурсі «Коронація слова» (в цьому, 2013 році). Її я написала всього за два місяці. Якщо «Необдуману Міловицю» називають жіночим романом, то «Я, Миколайко» є романом чоловічим. Це гумористичний роман про хлопчика-розбишаку, який виріс і став заробітчанином. Роман відображає нашу епоху, відображає чоловічі таємниці.

Бачите, тут на обкладинці навіть є попередження: «Обережно, ненормативна лексика!».

Експерт «Коронації слова» із десятирічним стажем Микола Мартинюк, директор луцького видавництва «Твердиня», сказав, що це вперше за весь час участі в роботі конкурсу він так голосно та щиро сміявся. Він був дуже здивований, що цей роман написала жінка – на конкурс я відправила твір під псевдонімом «Микола Заробітчанин».

Отже, маю стимул далі розвиватися, готую на конкурс нові твори і маю намір перемагати – аж до здобуття першої премії.

Прототипом був мій чоловік, Луценко Василь, він дуже гарно вмів розповідати. Коли він розповідає про дитинство, про сучасність, то всі сміються.

Мені якось спало на думку: «А чому б не позаписувати ці історії?». І я таємно від чоловіка почала їх записувати. В мене вже назбиралося матеріалу на роман, я тоді відправила його на «Коронацію слова», а чоловікові не признавалася, навіть трішечки побоювалася. Коли ж розповіла, то він здивувався і каже: «Та я тобі ще порозповідаю». І хоча вийшла книжка, та чоловік не читав роману, бо каже, що він і так все знає».

«Соняшники в трусах»

В анотації сказано: «Взагалі цей роман повинен був називатися «Гандон», і це є для нього найкраща назва. І можна впевнено сказати, що в Україні про таке ще ніхто не писав – дитяча сексуальність, цнотливість та розбещеність, занадто вільні стосунки та визволення від застарілих комплексів. Дуже цікаво! Занадто сміливо! До неможливого реалістично! Секс у Радянському Союзі таки був!.. А головне – це неоціненний досвід чийогось життя!..». За роман «Соняшники

в трусах» Зінаїда Луценко стала минулого року дипломантом Міжнародного літературного конкурсу «Коронація слова». Засновники проекту Тетяна та Юрій Логуші щиро переконують у тому, що «Коронація Слова» створює нову хвилю української літератури – яскраву, різножанрову, захопливу, яка є дзеркалом сьогодення і скарбом для майбутніх поколінь».

Це роман-провокація про пізнання підлітками, зокрема дівчатками, власної сексуальності й азів сексуальної освіти. Це твір, який ставить під сумнів виховання вулицею, акцентуючи, що саме сім'ї тут належить чільне місце...

Метафора «Соняшники в трусах» – це алюзія з життя. Саме так господині в деяких місцевостях рятують урожай цієї рослини від горобців та іншого заангажованого птаства. Та чи стовідсотково дієвий цей засіб запобігання проблемі?

Автор щиро просить вибачення за вживання у тексті ненормативної лексики.

Список літератури

Луценко Зінаїда. Необдумана Міловиця : роман / З. Луценко. – Харків : Клуб Сімейного Дозвілля, 2012. – 240 с.

Власюк А. Гандон від коронації слова : рецензія на роман З. Луценко «Соняшники в трусах» / А. Власюк [Електронний ресурс] // Густань : [сайт]. – Текст. дані. – [Б.м. : б. в.]. – Режим доступу: <http://tustan.io.ua/> (дата звернення: 10.11.2015). – назва з екрана.

Ключак В. Зінаїда Луценко про літературу, Трускавець і «Карпати» / В. Ключак [Електронний ресурс] // Трускавецький вісник : [сайт]. – Текст. дані. – Трускавець, 2013, Режим доступу: <http://protruskavets.org.ua/> (дата звернення: 10.11.2015). – Назва з екрана.

Луценко Зінаїда Валентинівна [Електронний ресурс] // Вікіпедія : вільна енциклопедія : [сайт]. – Текст. дані. – [Б. м.], 2013. – Режим доступу: <https://uk.wikipedia.org/> (дата звернення: 10.11.2015). – Назва з екрана.

Трофименко Т. Необдумана Міловиця : рецензія на книгу З. Луценко «Необдумана міловиця» / Т. Трофименко [Електронний ресурс] // ЛитРес : [сайт]. – Текст. дані. – [Б. м. : б. в.]. – Режим доступу: <http://fictionbook.ru/static/trials/> (дата звернення: 10.11.2015). – Назва з екрана.

СОКОЛЯН МАРИНА

Марина Соколян народилася 18 грудня 1979 року в Полтаві. Останній рік шкільного навчання провела в США (штат Міссурі) за програмою міжнародного обміну. У 1996 році вступила до Києво-Могилянської Академії, де отримала спершу диплом бакалавра, а потім – магістра за спеціальністю «Соціологія». Серед її інтересів під час навчання були питання утопії, глобалізації, політичного міфу та впливу інформаційних технологій на громадську думку. Працювати почала уже в 17 років, спробувавши себе у якості промоутера, журналіста, політичного оглядача, випускового редактора, а також менеджера PR-агенції.

Перші публікації Марини з'являлись у газетах, журналах та на електронних ресурсах, а перша книжка (збірка оповідань «Цурпалки») вийшла у 2003 році завдяки відзнаці конкурсу «Смолоскип». Трохи згодом Марина

познайомилася зі сценаристикою, відвідавши Сценарну майстерню за підтримки студії Suspense Film і попрацювавши в якості редактора на двох телесеріалах, а також написавши сценарії для двох повнометражних фільмів. Інтерес авторки викликає також сучасний театр. У травні 2011-липні 2012 вона була учасницею драматургічного семінару (проект лондонського театру Royal Court), що провадився у Львові та Тбілісі. Одна з п'єс Марини («Кумарі») була поставлена у формі сценічного читання у Молодому театрі під час роботи лабораторії «Тиждень актуальної української п'єси-2011».

Книжки Марини Соколян різні за жанрами, від фантастичних до філософських і суто реалістичних текстів. Фантастична компонента творчості авторки була оцінена фахівцями – її книга «Херем» отримала заохочувальну премію ESFS («Єврокон – 2008») та премію «За відкриття себе» від Міжнародної асамблеї фантастики «Портал». Нова ж книга, роман «Серце гарпії», була відзначена конкурсом «Коронація слова» як найкращий соціально-психологічний твір.

Наразі Марина – автор дев'яти прозових книжок. Її твори перекладалися англійською, польською, чеською та російською мовами.

Публікації в антологіях:

- ❖ «Шість сновидінь», антологія «Сновиди: Сни українських письменників», видавництво А-БА-БА-ГА-ЛА-МА-ГА, Київ 2010.

Публікації в зарубіжних антологіях:

- ❖ Есе «Homines Vagabundi», антологія «Ludzie, miasta. Literatura Białorusi, Niemiec, Polski i Ukrainy. Antologia tekstów». Видавництво Korporacja Na!art, Краків, 2008.
- ❖ Оповідання «Těžký život zla» («Поневіряння зла»), антологія «Expres Ukrajina. Antologie současné ukrajinské povídky». Видавництво Kniha Zlin, Чеська республіка, 2008.

Відзнаки:

- ❖ 2015. Лауреат конкурсу «Коронація слова», роман «Балада для Кривої Варги».
- ❖ 2012. Лауреат конкурсу «Коронація слова», роман «Серце гарпії».
- ❖ 2008. Заохочувальна премія ESFS від «Єврокону – 2008».
- ❖ 2008. Премія «За відкриття себе» від Міжнародної асамблеї фантастики «Портал» (повість «Херем»).
- ❖ 2006. Лауреат конкурсу «Коронація слова», п'єса «Реторта».

- ❖ 2004. Перше місце на фестивалі «Бієннале актуальних мистецтв України» за роман «Балада для Кривої Варги».
- ❖ 2004. Лауреат конкурсу «Коронація слова», роман «Балада для Кривої Варги».
- ❖ 2003. Перше місце на конкурсі «СтАрт» в номінації «література» за повість «Кодло».
- ❖ 2002. Друге місце на конкурсі видавництва «Смолоскип» за збірку оповідань «Цурпалки».

Літературні стипендії:

- ❖ У вересні - листопаді 2005 року за програмою Nomines Urbani перебувала на літературній стипендії вілли Деціус (Краків, Польща).
- ❖ У січні 2009 перебувала на стипендії Міжнародного будинку письменника та перекладача (Вентспілс, Латвія).
- ❖ У травні 2011 – липні 2012 була учасницею драматургічного семінару (проект лондонського театру Royal Court).

«Серце гарпії»

Головна героїня роману Марини Соколян «Серце гарпії» на ім'я Ярослава Немирович після того, як стала свідком ймовірного злочину, тікає від переслідування і опиняється в далекому селі. Згадуючи минуле, вона розуміє, що певною мірою сама спровокувала ситуацію, яка призвела до загибелі людини. Вона намагається зрозуміти, які переломні моменти в її житті спричинили духовну деградацію.

Ярослава має багато талантів, зокрема, схильність до хитрих вигадок і уміння впливати на емоції людей. Вдало застосовуючи ці здібності, вона зробила непогану кар'єру і навіть не помітила, коли звичка маніпулювати людьми вже набула рис професійної деформації її особистості. Ярослава хоче провести деякий час в селі в спокійній атмосфері й знайти спосіб дати раду власній совісті, але довідується від сусідів по селу про недавні події, через які один з чоловіків зник безвісти, а інший потрапив у в'язницю за злочин, якого нібито не скоював. Вона, завдяки своїм маніпулятивним і аналітичним здібностям, викриває вбивство.

Вибудовуючи сюжетні лінії, які ставлять головну героїню в непрості життєві ситуації, авторка роману пропонує читачу самостійно визначити, як знайти межу, яку не варто переступати задля досягнення результату.

«Балада для Кривої Варги»

«Балада для Кривої Варги» – історія попередження для тих, хто ризикує стати над натовпом. Кажуть, що хороший письменник – це той, хто вміє створити в читача ілюзію сна наяву. Надати тексту іншого, не словесного виміру, коли ти стаєш героєм і негідником одночасно, переживаючи їх біль і щастя, наче власні. Марині Соколян, як на мене, це вдалося. Повість «Балада для Кривої Варги» – сучасна казка для дорослих. Окрім неї, маємо ще містично-сатиричну п'єсу «Душогуби і Дух капіталізму» та чотири оповідання, з яких, можливо, можна було б прослідкувати формування стилю Марини Соколян. Але, перегорнувши третю-четверту сторінку «аналітичного мюзикла» (за визначенням автора) «Балада для Кривої Варги» і, поринувши з головою до світу вишуканої фантазії, вам уже буде не до текстового аналізу. Здавалося б, класичний сюжет, в основі якого лежить любовний трикутник (Лада-Богар-Пава), на тлі гірських пейзажів, з додаванням сільських забобонів і легенд. Паралельно до цього – напівнаукова, напівдетективна розмова десь у місті провідного оглядача тижневика «Контрверсії» Соломона Крокуса з «надною зіркою наукової думки» Стефом Боро. Плюс психоаналітичні самокопання головної героїні Лади в спогадах про її матір, Аманту й затертий в інтернаціональних казках типовий образ відьми. «Чорні вогники очей на старечому обличчі, сиве розпушене волосся, темна сорочка до п'ят, намисто з кісточок та пір'я».

Майстерне володіння словом робить досить банальне (в своїх архетипах) читиво захоплюючим, свіжим продуктом, художня якість якого здатна задовольнити читацькі запити підлітка, домогосподарки чи бібліотекаря. Читання «Балади для Кривої Варги» на ніч, швидше за все, позбавить вас неприємних спогадів, які реп'ярами почіплялися на душу за день. Для читачів, котрі захочуть насолодитися високим класом словесної гри Марини Соколян, необхідно «їсти» книжку з її, за словами багатьох критиків, – містично-сатиричної п'єси «Душогуби і Дух капіталізму». Велика порція справжньої естетичної насолоди без консервантів і барвників вам гарантована. Взагалі, майже релігійна пристрасть М. Соколян до театру характерна чи не для всіх текстів книжки «Балада для Кривої Варги», серед рядків якої можна відшукати репліки навіть на злобу дня. На зразок: «...у влади є інша сторона – маючи владу, скоро починаєш зловживати нею, а потому влада вичерпується, як вода зі старої криниці. І що тоді? Лише брязкіт коновки об суху землю».

Прозові тексти Марини Соколян, як і будь-які високохудожні твори, мають універсальні властивості. Для когось вони стануть заспокійливим засобом, втечею від дійсності, для когось – інформацією для роздумів, поштовхом, який змінить життя на краще. Наче зілля Кривої Варги.

Список літератури

Соколян Марина. Серце гарпії [Текст] : роман / М. Соколян. – К. : Нора-Друк, 2013. – 252 с. : тв. – (Коронація слова).

Антонюк А. Казкове читиво : рецензія на книгу М. Соколян «Балада для Кривої Варги» [Електронний ресурс] / А. Антонюк // Друг читача : [сайт]. – Текст. дані. – Київ, 2008. – Режим доступу: <http://sokolyan.com/2013/08/08/kazkove-chtuvo/> (дата звернення 04.11.2015). – Назва з екрана.

Соколян Марина Іванівна [Електронний ресурс] // Вікіпедія : вільна енциклопедія : [сайт]. – Текст. дані. – [Б. м.], 2015. – Режим доступу: <https://uk.wikipedia.org/wiki/> (дата звернення: 05.11.2015). – Назва з екрана.

Соколян Марина. Серце гарпії [Електронний ресурс] // Нора-Друк, незалежне видавництво сучасної літератури : [сайт]. – Текст. дані. – [Б. м.], 2013. – Режим доступу: <http://nora-druk.com/> (дата звернення: 05.11.2015). – Назва з екрана.

Соколян М. Балада для Кривої Варги [Електронний ресурс] / М. Соколян // Електронная библиотека ModernLib.Ru : [сайт]. – Текст. дані. – [Б. м. : б. в.]. – Режим доступу: http://modernlib.ru/books/sokolyan_marina/balada_dlya_krivoi_vargi/read/ (дата звернення: 05.11.2015). – Назва з екрана.

ХОМА АННА

Анна Хома народилась 1 березня 1976 року поблизу Москви в родині військового. Батьки письменниці походять з Самбірщини Львівської області. Сама ж Анна з дитинства мешкає у Львові. За освітою – бакалавр медицини (закінчила Львівський національний медичний університет ім. Данила Галицького у 1998 році). У 2005 році закінчила Дрогобицький державний педагогічний університет ім. Івана Франка та здобула освіту соціального педагога та психолога. Працювала медсестрою в реанімаційному відділенні дитячої лікарні. Пише з дитинства, особливо любила шкільні твори на вільну тему. Бажання писати, мабуть, передалося з генами від батька, який займав перші місця в конкурсах поезії на Львівщині. Також письменниці пощастило з вчителькою української, яка виховувала в ній любов до мови та дуже тішилася, коли її учениця стала писати власні книжки. Чимало текстів Анна Хома написала російською, якою здебільшого читала. Перші україномовні твори з під пера авторки з'явилися завдяки «Коронації слова». За порадою своєї

подруги Анна вирішила взяти участь в конкурсі, а для цього необхідно було надіслати твір рідною мовою.

За словами Анни Хоми, вона пише про те, «як дивно переплітаються інколи людські долі, про тих, хто опиняється за бортом, про шлях до зірок, але крізь терни, про біль, страждання, радість, про справжні почуття, одним словом – про життя».

Цінність творів Анни Хоми – передусім у порушенні питань, що стосуються практично кожного. Особливо близькі вони ти, хто втрачав і відчував такі потужні руйнівні емоції, як замкненість, самотність, біль, образа, страх, брак любові, поваги, уваги. Цілком можливо, що така література допоможе комусь зустрітися віч-на-віч із причиною психічної травми, визнати її та подолати. Така література має виразний терапевтичний ефект і відлунне життєствердністю, адже попри непрості долі героїв, вони все ж таки перемагають.

Відзнаки:

- ❖ 2001 р. – II премія «Коронації слова» за твір «Репетитор».
- ❖ 2002 р. – диплом «Коронації слова» за твір «Провина».
- ❖ 2003 р. – диплом «Коронації слова» за роман «Заметіль».

«Заметіль»

Зимова історія... Холодна мов розпечений сніг. Гаряча, немов задубілі долоні. Пронизлива немов політ у прірву.

Там, куди впадеш, не буде соломи. Звідти немає стежки. Зате туди проникає з небес сліпуче сонце. Таке сонце можна побачити тільки на дні. І ти робиш свій крок, останній крок на зустріч собі. І світ припиняє своє існування. Щоб розпочатися заново в тих, хто ще не знає себе. Новим витоком, новим вихором заметілі.

Той, хто впаде, навчиться вставати. Той, хто встане, зможе розпочати шлях нагору. Той, Хто все знає наперед, вийде їм назустріч. Усім, небайдужим до зими, присвячується. Усім байдужим – також.

У психологічному романі «Заметіль» діють абсолютно контрастні герої: Олена – інтелігентна і освічена красуня, розумниця, та закоханий у неї Богдан – хлопець із бідної сім'ї, «гідке» каченя». Однак зорі героїв таки зійшлися в одному сузір'ї. Їх об'єднує кохання і кілька «кінців світу». Перший із них – для Богдана – пов'язаний саме з втратою батьків. Олена ж «вмерла» вперше, коли викинулася з вікна, а вдруге – дізнавшись про смерть матері з її вини. Анна

Хома описує родинні конфлікти через призму різних життєвих і внутрішніх колізій. Окрім цього, в її творах є місце й іншим актуальним темам. Як от пошук людиною свого місця в житті, реалізація потенціалу через особистісно-соціальний конфлікт тощо.

«Репетитор»

Він був лікарем і розумів, що з такими ранами не живуть.

Один ніж стирчав просто у центрі грудей – лезом до підборіддя... Воно, лезо, радісно виблискувало в світлі бра і дивно так обривалося на вході в тіло.

У його тіло.

Другого ножа було втоплено в живіт по самісіньку рукоять, строго посередині. Ще з більшою люттю. Щоб напевно. Як не один, то другий, а обов'язково має вбити... - це один із уривків захоплюючої книги письменниці.

Що робити самотньому вісімнадцятирічному хлопцеві, який знайомиться з рідним батьком під колесами його авто? Андрій, котрий усе свідоме життя плекав у собі абсолютну незалежність і навіть гординю, не зміг опиратися таким звичайним і звичним для всіх інших почуттям, як любов до кривих. Колись, смертельно ображений, він палав бажанням убити падлюку, яка обдурила його маму. Однак замах на життя віднайденого батька вчиняє хтось інший, а Андрій – головний підозрюваний...

Саме дитячі психологічні травми найглибше та найсильніше впливають на подальше життя людини – доводить Анна Хома на прикладі історії Андрія. Внаслідок переживань підліток почав втрачати самого себе: добрий, небайдужий, кмітливий, розумний хлопець ховається під міцним панцером відлюдкуватості, самотності. В хлопцеві панує зневіра і головне – страх бути покинутим. Такий «пазл» у портреті героя – одна з найбільших внутрішніх проблем людини, яка свого часу пережила втрату. Незцілена рана заважає нормальному розвитку особистості не лише у духовному, а й у фізичному вимірах.

У романі конфлікт поколінь є визначальним. Проте на окреме слово заслуговують й інші психологічні аспекти, вплетені авторкою в текст: пошук людиною сенсу життя, зрада себе і інших, дружні стосунки, бажання влади.

«Провина»

До останньої сторінки роман витриманий у рамках психологічної драми. На прикладі долі знесиленої життям дівчини Марії авторка намагається передати людську байдужість, яка виховується в людині навіть для себе самої. Перед нами постають факти з різних вікових проміжків життя Марії: дитинство – рай, який знаходиться під опікою її особистого Бога, – батька. Після раю йде чистилище – психологічна перебудова дівочої свідомості, яка пов'язана не тільки з віковими змінами, а й особистими, – тяжка хвороба батька, який згасає на очах, безмежної любові доньки до нього колишнього. В чистилищі душа піддається важким мукам та життєвим випробуванням, від яких ще не так давно оберігав її Бог, створюючи ілюзію вічного раю, який так неочікувано перевів дівчину в чистилище. Як в «Божественній комедії» Данте, наступним колом життя Марії стає пекло, яке вона обирає для себе перебуваючи в образі звичайної хатньої мишки, яка відтворює власні вигадані забаганки свого чоловіка Влада - чужої людини не лише морально, а й фізично. Втікаючи від свого домашнього життя, де «мама настільки любить свого чоловіка, що вбиває його, брат настільки любить сестру, що переслідує її в день і в ночі», Марія лобом зустрічається з минулим Влада, яке додає нового жару в середовище пекла. Обпікаючись, Марія стає в полоненні своїх домашніх обов'язків, які твердо поставила для себе на місце сенсу життя.

Родзинкою роману є те, що авторка намагається показати читачеві подвійну природу людини, на прикладі коливання межею Добра і Зла, або неочікуваних метаморфоз хатньої сірої мишки в лукаву кішку.

Роман відрізняється оригінальністю викладу сюжету, який має вигляд щоденних описів з подружнього життя Марії та Влада та «відступів в минуле». Книга складається з двох частин – «Mea culpa» (Моя провина) та «Mea maxima culpa» (Моя найбільші провина). Через свою самотність твір не залишить читача байдужим. "Провина" може стати гарним довідником з жіночої психології.

Список літератури

Герасименко Н. Белетризація психоаналізу / Н. Герасименко // Літературна Україна. – 2014. – 23 жовт. – С. 5.

Жіноча доля жіночої прози в Україні // Шкільна бібліотека. – 2010. – № 8. – С. 56–60.

Анна Хома [Електронний ресурс] // Вікіпедія : вільна енциклопедія : [сайт]. – Текст. дані. – [Б. м.], 2015. – Режим доступу: <https://uk.wikipedia.org/> (дата звернення: 10.11.2015). – Назва з екрана.

Зайдель М. Провина : рецензія на книгу Анна Хоми « Провина» / М. Зайдель [Електронний ресурс] // Сумно : [блог]. – Текст. дані. – Київ, 2013. – Режим доступу: <http://sumno.com/article/retsenziya-na-roman-provyna-anny-homy/> (дата звернення: 10.11.2015). – Назва екрана.

Заметіль : рецензія на книгу [Електронний ресурс] // Книгоман : [сайт]. – Текст. Дані. – [Б. м. : б. в.]. – Режим доступу: <http://knugoman.org.ua/books/zametil/> (дата звернення: 10.11.2015). - Назва з екрана.

Репетитор – Анна Хома : рецензія на книгу [Електронний ресурс] // Всі книги : [сайт]. – Текст дані. – Київ, 2015. – Режим доступу: <http://vsiknygy.com.ua/> (дата звернення: 10.11.2015). – Назва з екрана.

ЯВОРСЬКА ОЛЬГА

Яворська Ольга Йосипівна народилася 21 квітня 1954 року в селі Заривинцях Бучацького району Тернопільської області в національно свідомій родині. Закінчивши середню школу, вступила у 1971 році на математичний факультет Дрогобицького державного педагогічного інституту імені Івана Франка, який успішно закінчила у 1975 році.

Вчителює у Тур'ївській загальноосвітній середній школі Старосамбірського району на Львівщині – майже у самому центрі Бойківщини.

Почала писати вірші ще у шкільні роки. Неодноразово друкувалася в обласних та республіканських газетах, альманахах: «Поезія», «Боян», літературно-мистецьких часописах: «Літературний Львів», «Дзвін», «Сова». Пише також нариси, критичні огляди, проблемні статті.

Її перу належать більше десяти книг поезії і прози. Друкується у всеукраїнських та міжнародних літературних альманахах, часописах «Дзвін», «Дніпро», «Форма(р)т», «Кримська світлиця», «Літературна газета», є співавтором декількох книг, восьми антологій.

Являється автором поетичних збірок «Зелений зарінок» (1993, 1996), «Висока година» (2000), «Понад плином подій» (2006), «Небесні ключі» (2007), «Зранене стебло» (2011), прозових збірок «Запізніла зустріч» (2001, 2009), «Відблиск прожитого дня» (2005, 2012), «На те воно й серце» (2008), «Обширом серця» (2011), «Відлуння» (2013), «Незабуте» (2014), співавтор міжнародного збірника сучасної поезії і малої прози «Рицарі слова», співавтор книг «Герої Крут» (1995), «Воскресни в кожному серці, Україно» (2001), «Присвята» (2004), «Антології Бойківського краю» (2007), антологій:

«Письменники Франкового краю» (2007), «Літературний світ Львівщини» (2008), «Золоті береги» (2010), «Зоряне суцвіття» (2012), «Дорогою незгасної святині» (2014), «Кобзарєва сотня» (2014).

Відзнаки:

- ❖ Член Національної спілки письменників України з 1997 року та Всеукраїнського об'єднання «Письменники Бойківщини».
- ❖ Член Національної спілки письменників України з 1997 року та Всеукраїнського об'єднання «Письменники Бойківщини».
- ❖ Лауреат літературної премії імені Івана Франка (2005), Всеукраїнських літературних премій імені Ірини Вільде (2008) та імені Леся Мартовича (2014), обласної літературної премії імені Богдана Лепкого (2014).
- ❖ Переможець декількох літературно-краснознавчих конкурсів імені Мирона Утриска, лауреат конкурсу «Коронація слова – 2014» (Спеціальна відзнака в номінації "Романи"), за роман «На чужих вітрах», «Спеціальна відзнака за психологічну глибину та розкриття міжособистісних стосунків».
- ❖ Лауреат педагогічної премії імені Стефана Дубравського.

Її ім'я вписане в почесну книгу-альманаху «Золотий фонд Бойківщини».

Продовжує творчо працювати. Підготувала до видання нові книги поезії та прози.

Ольга Яворська – винятково спочутлива душа, для неї не існує чужого горя і болю, вона завжди з тими, хто страждає, мучиться і не може знайти спокою та затишку в нашому розшарпаному, неприхильному й суровому до людини світі.

І все це у неї пропущено крізь власний біль, усе тим болем обпечено і перевірено на справжність.

«На чужих вітрах»

Роман «На чужих вітрах» – твір про боротьбу ОУН-УПА за волю рідної держави на західноукраїнських теренах. Головною героїнею епічного полотна письменниці є вчителька Марія – вдова загиблого хорунжого УСС Якова Демидюка, яка присвятила своє життя визвольній боротьбі. Цікаво, що усе написано без використання архівних матеріалів, хоча авторка і не приховує того, що у творі є вплив розмов з очевидцями подій, якими були Тереза Галишин, Марія Сологуб, Єва Комарницька та Марія Сарахман.

Роман починається з того, що юна Марія захоплюється героїзмом усусів і вирушає фронтовими дорогами вслід за коханим чоловіком, який згодом загине у бою, а її підкосить тиф. Після одужання в одному із подільських сіл (судячи з роману мається на увазі Тернопілля) вона повертається до рідного Львова. А потім опинилася в бойківському селі Високе, де стала вчителькою. Чимало уваги також приділено показу її життя та буднів селян в роки польської окупації. Похвали вартий, скажімо, епізод, в якому головна героїня вдовчила маленьку Лідусю, котрій вдалося втекти від голодомору у підсов'єтській Україні. Зримі елементи правдоподібні також там, де йдеться про нещастя, які переслідували людей під час першого «визволення» більшовиками та гітлерівського поневолення. Важливою є та ситуація, що авторка прямим текстом говорить про спротив українських селян окупантам, їхню боротьбу за національне визволення, зокрема, чимало про це йдеться у другій частині роману «Плач трумбети» (так на Бойківщині називають трембіту). Хоча подібні епізоди є непоодинокими і в першій частині «Назустріч буревію».

Список літератури

Грушак А. Явище в українській літературі [Текст] / А. Грушак // Слово Просвіти. – 2014. – 23–29 жовт. (ч. 42). – С. 11.

Грушак А. Слово добра, краси, людяності [Текст] : [роздуми над творчістю Ольги Яворської] / А. Грушак // Українська літературна газета. – 2015. – 14 серп. – С. 7.

Зджанська І. Ольга Яворська [Текст] / І. Зджанська // Країна. – 2011. – № 47. – С. 32–35.

Сорока П. Вбираю в душу непорочність тиші..." [Текст] / П. Сорока // Слово Просвіти. – 2014. – 23–29 січ. (ч. 3). – С. 9.

Наливана В. Безмежне кохання може бути шкідливим для вашого здоров'я : рецензія на книгу Ж. Куяви «Нічниця» [Електронний ресурс] / В. Наливана // Твердиня: поліграфічно-видавничий дім: [сайт]. – Текст. дані. – Луцьк, 2013. – Режим доступу: http://tverdyna.ucoz.ua/publ/recenziji/recenziji/recenzija_na_knigu_zhanni_kujavi_nichnicja/7/ (дата звернення: 03.11.2015). - Назва з екрана.

Фалина І. Проминуле письменниця оживила задля майбуття : рецензія на книгу О. Яворської «На чужих вітрах» [Електронний ресурс] / І. Фалина// Золота пектораль: [сайт]. – Текст. дані. – Чортків, 2015. – Режим доступу: <http://zolotapektoral.te.ua/> (дата звернення: 05.11.2015). – Назва з екрана.

Науково-виробниче видання

"Феномен жіночої прози"

Бібліографічний покажчик

ВИП. 3

Укладач: Пошибайло Ольга Василівна

<i>Редактор</i>	<i>С. В. Сичова</i>
<i>Комп'ютерна верстка</i>	<i>В. Ф. Походун</i>
<i>Відповідальна за випуск</i>	<i>І. В. Балибіна</i>

Підписано до друку 23.11.2015. 44 стор. Тираж 5 прим.
Обласна бібліотека для юнацтва імені Олеся Гончара
36038, м. Полтава. вул. Енгельса, 25а

<http://libgonchar.org> E-mail: pobugonchara@ukr.net